

Klasa II As stacjonarna IX część zadań do samodzielnego wykonania z zakresu programu nauczania liceum ogólnokształcącego

Okres: 01.06.2020 – 06.06.2020

Podręcznik Wydawnictwa Stentor Ewa Paczoska „Przeszłość to dziś” Literatura. Język. Kultura.

W kolejnym etapie kształcenia na odległość sprawdzimy znajomość powieści *Chłopi* Władysława Stanisława Reymonta w formie testu. Opiszemy także tradycyjny model rodziny chłopskiej ukazany w powieści, który charakteryzuje się:

- hierarchiczność (relacje wewnątrz gromady i rodziny są uporządkowane, co jest widoczne np. podczas niedzielnej mszy w lipieckim kościele);
- patriarchalność (głowa rodziny jest najstarszy mężczyzna, pełniący funkcję patriarchy rodu; wszyscy członkowie rodziny podporządkowują się jego decyzjom; sprzeciwianie się ojcu traktowane jest przez gromadę jako grzech, np.: rady księdza udzielane Antkowi, że zawsze powinien zgadzać się z wolą ojca);
- chrześcijańska sakralizacja związku (małżeństwo traktowane jako związek uświęcony przez Boga, ślub kościelny jako forma zalegalizowania związku między kobietą a mężczyzną, kościół jako instytucja jednocząca gromadę);
- monogamiczność (w życiu gromady lipieckiej nie akceptowano zdrady, romansów itp.);
- opresyjność (obojętność na los najstarszych członków rodziny, którzy nie pracują a których trzeba utrzymywać – przykład ojca Hanki; przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec kobiet);
- życie zgodne z rytmem natury, tradycją (dostosowanie prac rolnych do rytmu natury, życie zgodne z kalendarzem liturgicznym).

Życzę Wam dużo przyjemności w pracy z tekstami literackimi.

Gabriela Zając – nauczyciel języka polskiego

Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi*, t. I *Jesień*

1. O kim mowa w poniższych fragmentach? (0–5 p.)

cytat	osoba, o której mowa w cytacie
I. „Jakoż i przyszedł zaraz dziad może stuletni, prosty jak świeca, choć o nodze drewnianej i o kij; twarz miał suchą, pomarszczoną jak kartofel na zwieszę i szarą takż, wygoloną i pociętą szramami, włosy białe jak mleko kosmykami opadały mu na czoło i kark, bo był z gołą głową. Poszedł prosto do krowy i dokumentnie ją obejrzał”.	
II. „Ale w czas sobie przypomniał, że Maryś już od zwieszny na cmentarzu, a tam se śpi Józka i chrapie, a on jest sierotą, która poradzić się nikogo nie ma; to ino westchnął ciężko, przeżegnał się i jał mówić zdrowaśki za nieboszczkę i wszystkie dusze w czyścicu ostające”.	
III. „Maciej był przywiózł z miasta kolorowych papierów, a ona wystrzygnęła z nich kółek strzępiastych, to kwiatuśzków, to cudaków różnych, jako: kiedy psy gonią owce, a pasterz z kijem za nimi leci, abo zaś i procesję całą, z księdzem, z chorągwiemi, z obrazami i inne różności, że spamiętać trudno, a tak wszystko utracone i foremne, kieby żywe, aż się ludzie wczoraj na różplecinach dziwowali”.	
IV. „[...] bo to mu dogodzić można?... Czasem taki, że i do rany przyłoż... to znowu całe tygodnie ledwie bąknie jakie słowo i ani spojrzy... nic, jeno medytuje a medytuje... Prawda, że ma i o czym! Bo i ten ociec nie mógłby to już gront im odpisać [...] A dyć dogadzałaby mu, że i rodzonemu nie byłoby u niej lepiej...”.	
V. „Leżała w jakichś głębokościach nie rozeznanych przez nikogo, w beładzie marzeń sennych – ogromna a nieświadoma siebie – potężna a bez woli, bez chcenia, bez pragnień – martwa a nieśmiertelna, i jako tę ziemię brał wicher każdy, obtulał sobą i kołysał, i niósł tam, gdzie chciał... i jako tę ziemię o wiosnie budziło ciepłe słońce, zapładniało życiem, wstrząsało dreszczem ognia, pożądania, miłości – a ona rodzi, bo musi; żyje, śpiewa, panuje, tworzy i unicestwia, bo musi – jest, bo musi...[...]”.	

2. Ułóż wydarzenia w kolejności chronologicznej, numerując je od 1 do 7. (0–3 p.)

wydarzenie	kolejność
Wizyta Jambrożego u Dominikowej w sprawie swatów Macieja Boryny z Jagną.	
Kuba w kościele.	
Śmierć Kuby.	
Agata wyrusza na żebry.	
Kłótnia i bójka Macieja Boryny z synem.	
Przygotowania do jarmarku na św. Kordulę.	
Wesele Jagny i Macieja Boryny.	

3. Z jakimi postaciami kojarzą ci się podane wyrażenia i w jakim kontekście pojawiają się one w utworze? Uzupełnij tabelę. (0–6 p.)

	postać/postacie	kontekst
wycug		
Burek Pana Jezusa		
Kulas, Kuternoga		

4. Zakreśl „P”, jeśli informacja jest prawdziwa, lub „F”, jeśli jest fałszywa. Informacje fałszywe popraw tak, by były zgodne z treścią utworu. (0–5 p.)

a) Akcja I tomu *Chłopów* rozpoczyna się pod koniec sierpnia. P F

.....

b) Karczma w Lipcach znajduje się na końcu wsi, za plebanią. P F

.....

c) Jagna na jarmarku spotkała Agatę, siedzącą pod murem sądu. P F

.....

.....
d) Po kłótni i bójce z ojcem Antek przeniósł swoją rodzinę do siostry, żony kowala. P F
.....
.....

e) Mieszkańcy Lipiec jeździli na jarmark do Tymowa. P F
.....
.....

5. Którzy bohaterowie wypowiadają poniższe słowa? (0–4 p.)

fragment utworu	osoba wypowiadająca zacytowane słowa
I. „I... nie. wypędzali... jakżeby... dobre są ludzie – krewniaki. Niezgody też nijakiej być nie było. Samam ino zmiarkowała, że trza mi w świat. Z cudzego woza – to złaż choć i w pół morza. Trza było... roboty już la mnie nie miały... na zimę idzie, to jakże – darmo mi to dadzą warzę abo i ten kąć do spania?...A że rychtyk i ciołka odsadzili od maci... a i gąski, bo to już zimne nocki, trza zagnać pod strzechę, tom i zrobiła miejsce... jakże, bydlątek szkoda, Boże stworzenie też...”.	
II. „Zmarnowali mi bydłę!... [...] Trzysta złotych, jak w błoto! Do miski to ścierwów aż gęsto, a przypilnować nie ma kto. Taka krowa, taka krowa! A to człowiek się ruszyć z domu nie może, bo zaraz szkoda i upadek...”.	
III. „Boś młoda i głupia... A obejrzyj się ino po wsi, po ludziach, to obaczysz, o co się kłóć, o co prawują, o co zabiegają! O grunt jeno, o dobro! Dobrze by ci to było bez tego zagona, bez tej świętej ziemi, co? Nie do wyrobku i biedowania Pan Jezus cię stworzył, nie! A po com całe życie zabiegała? – La ciebie ino, [...] A teraz ostanę kiej ten palec sama jedna!...”.	
IV. „A to się ożeń z młódką, a wnet się wylekujesz! [...] Księdza ci więcej potrzeba niżli dochtora! Cóż ja ci poredzę? Co? Zamówiłabym, okadziła, a bo to pomoże?... Widzi mi się, żeś ty już chory na śmierć, na czystą śmierć...”.	

6. Jaki jest stosunek rodziców do dzieci w *Chłopach*? Uzupełnij tabelę. (0–2 p.)

bohater	stosunek bohatera do dzieci
Dominikowa	
Maciej Boryna	

7. Podaj i omów trzy przykłady ludowych obrzędów lub obyczajów, o których jest mowa w pierwszym tomie *Chłopów*. (0–3 p.)

a)

.....

.....

.....

.....

b)

.....

.....

.....

.....

c)

.....

.....

.....

.....

8. Dokończ zdania. (0–5 p.)

a) Tom I *Chłopów* kończy się opisem

.....

.....

b) Dominikowa pozwała do sądu Bartka Kozła, ponieważ

.....

.....

- c) Swatami Macieja Boryny byli
-
-
- d) Kuba był szczęśliwy, że dostał złotówkę od księdza za przyniesienie
-
-
- e) Maciej Boryna kupił na jarmarku jedwabną chustkę i podarował ją
-
-